

URZĄD STATYSTYCZNY W OPOLU

ul. ks. Hugona Kołłątaja 5B, 45-064 Opole

Informacja sygnałna

Data opracowania – wrzesień 2015

e-mail: SekretariatUSopl@stat.gov.pl Internet: <http://opole.stat.gov.pl/>
tel. 77 423 01 10–11, 77 423 10 01 fax 77 423 01 25

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH W WOJEWÓDZTWIE OPOLSKIM W 2014 R.

Reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych** jest podstawowym źródłem informacji o poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków, spożyciu ilościowym żywności, wyposażeniu gospodarstwa domowego w przedmioty trwałego użytkowania oraz zagrożeniu ubóstwem.

Metoda reprezentacyjna, oparta na próbie losowej, daje możliwość uogólnienia, z określoną precyzją, uzyskanych wyników na wszystkie gospodarstwa domowe, a dane otrzymane z badania spełniają ważną rolę w ocenie poziomu warunków życia ludności. Zaprezentowane w opracowaniu wyniki z badania ustalono na podstawie oświadczeń osób biorących w nim udział.

Badaniem zostały objęte wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące pięć społeczno-ekonomicznych grup ludności, tj. gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów i rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł (innych niż emerytura lub renta).

Dochód rozporządzalny – obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne, pomniejszone o podatki od dochodów, spadków, darowizn oraz nieruchomości.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz na przyrost oszczędności, a w jego skład wchodzi: dochód z pracy najemnej; dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie; dochód z pracy na własny rachunek poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie, z wykonywania wolnego zawodu; dochód z tytułu własności; dochód z wynajmu nieruchomości; świadczenia z ubezpieczeń społecznych; pozostałe świadczenia społeczne; pozostały dochód (w tym dary i alimenty).

Dochód do dyspozycji – jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Wydatki – obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki. **Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne** przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących

się poza domem; alimenty dla osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne). Za moment spożycia artykułów żywnościowych przyjmuje się moment ich pozyskania przez gospodarstwo domowe.

Stopa ubóstwa (podstawowa miara oceniająca zasięg ubóstwa) jest to odsetek osób w gospodarstwach domowych, w których poziom wydatków (obejmujących również wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od przyjętej granicy ubóstwa.

Przyjęte granice ubóstwa ekonomicznego:

- **relatywna granica ubóstwa**, określona jako 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych;

- **ustawowa granica ubóstwa** (próg interwencji socjalnej) określona jako kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z pomocy społecznej;

- **minimum egzystencji**, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego. Poziom minimum egzystencji obliczany jest przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych. Uwzględnia ono jedynie te potrzeby, których zaspokojenie nie może być odłożone w czasie, a konsumpcja niższa od tego poziomu prowadzi do biologicznego wyniszczenia.

W opracowaniu zaprezentowano wybrane zagadnienia wynikające z badania budżetów gospodarstw domowych w 2014 r., z odwołaniem do danych za 2013 r. i w niektórych przypadkach także do lat wcześniejszych.

W 2014 r. w województwie opolskim badaniem budżetów objęto 1013 gospodarstw domowych, co stanowiło 2,7% wszystkich gospodarstw zbadanych w kraju. Przeciętne gospodarstwo domowe, podobnie jak przed rokiem, liczyło 2,75 osoby (w kraju – 2,73). W porównaniu z 2010 r. odnotowano spadek dynamiki o 5,2% (w kraju o 5,5%).

TABL.1. **PRZECIĘTNA LICZBA OSÓB W GOSPODARSTWIE DOMOWYM**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	
	w osobach			Polska = 100
O G Ó Ł E M	2,90	2,75	2,75	100,7
w tym:				
Pracujących	1,16	1,07	1,06	97,2
Pobierających świadczenia społeczne	0,85	0,79	0,85	109,0
w tym emeryturę lub rentę	0,73	0,66	0,71	106,0
Pozostających na utrzymaniu	0,84	0,81	0,77	97,5

Na poziom warunków życia członków gospodarstwa domowego decydujący wpływ ma dochód rozporządzalny. W 2014 r. przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę ukształtował się na poziomie 1244,69 zł i był niższy od notowanego w kraju o 7,1% (o 95,75 zł). W porównaniu

z 2013 r. kwota tego dochodu była wyższa o 3,8% (o 45,90 zł), a w odniesieniu do 2010 r. o 11,3% (o 126,16 zł).

W kraju przeciętne gospodarstwo domowe rozporządzało miesięcznym dochodem rozporządzalnym wynoszącym 1340,44 zł na osobę, co oznaczało wzrost o 3,2% (o 41,37 zł) w stosunku do 2013 r. oraz o 12,4% (o 147,62 zł) w odniesieniu do 2010 r.

TABL.2. **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo opolskie			Polska
	2010	2013	2014	
	w złotych			
O G Ó Ł E M	1118,53	1198,79	1244,69	1340,44
w tym:				
z pracy najemnej	606,16	625,96 ^a	632,89	723,57
z pracy na własny rachunek	70,14	74,28 ^b	68,73 ^c	114,51
ze świadczeń społecznych	359,72	388,17	411,42	387,70
W tym dochód do dyspozycji	1059,67	1143,26	1196,21	1293,32

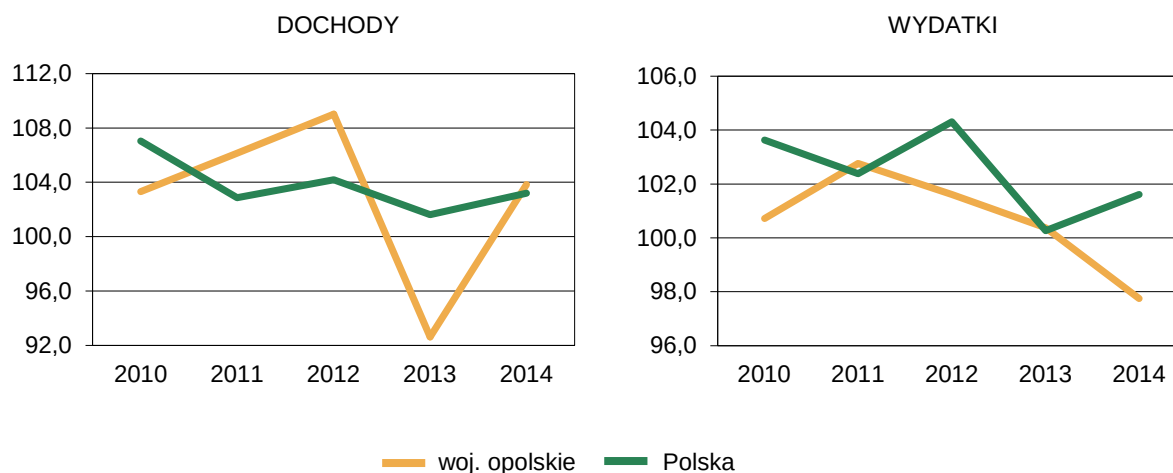
a – c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 10,45%, b – 10,75%, c – 16,37%.

Na dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego składają się przede wszystkim dochody z pracy najemnej oraz dochody ze świadczeń społecznych. W 2014 r. ich udział w dochodzie rozporządzalnym wynosił odpowiednio: 50,8% i 33,1% (w kraju: 54,0% i 28,9%). W porównaniu z dochodami gospodarstw domowych osiągniętymi w 2013 r. i 2010 r. udział dochodów z pracy najemnej zmniejszył się o 1,4 p. proc. i o 3,4 p. proc., natomiast dochodów ze świadczeń społecznych o 0,7 p. proc. i o 0,9 p. proc. W 2014 r. dochody z pracy najemnej były wyższe o 1,1% w stosunku do 2013 r., a o 4,4% w relacji do 2010 r., natomiast dochody ze świadczeń społecznych wzrosły odpowiednio: o 6,0% i o 14,4%.

Dochód do dyspozycji przypadający na 1 osobę w gospodarstwie domowym w 2014 r. wynosił 1196,21 zł, co oznaczało wzrost o 4,6% (o 52,95 zł) wobec ub. roku, a o 12,9% (o 136,54 zł) w stosunku do 2010 r. Dochód ten był niższy od przeciętnego w kraju o 7,5% (o 97,11 zł).

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO DOCHODU ROZPORZĄDZALNEGO I PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYDATKÓW NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

rok poprzedni = 100

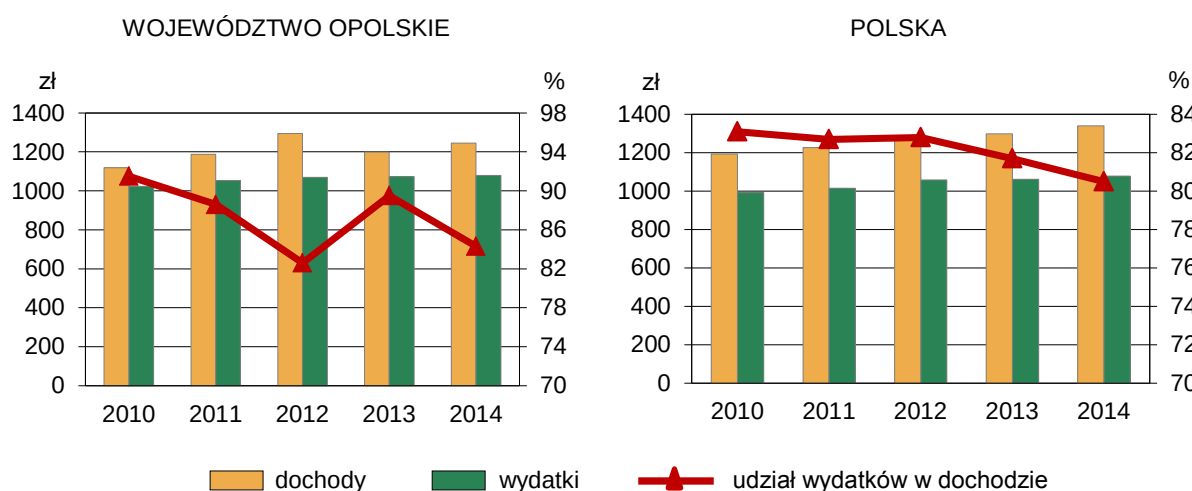

W 2014 r. przeciętne miesięczne wydatki gospodarstwa domowego na 1 osobę w województwie opolskim ukształtowały się na poziomie 1048,79 zł i były niższe o 2,8% (o 29,95 zł) od średnich wydatków w kraju. W porównaniu z 2013 r. kwota wydatków zmniejszyła się o 2,3% (o 24,18 zł), a w stosunku do 2010 r. wzrosła o 2,5% (25,12 zł).

W kraju przeciętne miesięczne wydatki wynosiły 1078,74 zł i wzrosły o 1,6% (o 17,04 zł) w relacji do 2013 r. oraz o 8,8% (o 87,30 zł) względem 2010 r.

W 2014 r. przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w województwie stanowiły 84,3% dochodu rozporządzalnego, a w 2010 r. – 91,5% (w kraju odpowiednio: 80,5% i 83,1%).

PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE DOCHODY I WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH ORAZ UDZIAŁ WYDATKÓW W DOCHODZIE ROZPORZĄDZALNYM

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2014 r. wykazały, że gospodarstwa 95,4% wszystkich swoich wydatków przeznaczają na zakup towarów i usług konsumpcyjnych (o 0,6 p. proc. więcej niż przed rokiem). W ogólnych wydatkach dominującą grupę, tj. 24,2% stanowiły wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe (w kraju – 24,4%). Znaczącą grupą wydatków były opłaty ponoszone przez gospodarstwa z tytułu użytkowania mieszkania i za korzystanie z nośników energii – 17,0% (w kraju – 20,1%), a w dalszej kolejności wydatki na transport, które stanowiły 9,6% (w kraju – 9,2%). W porównaniu z 2013 r. spadek dynamiki odnotowano m.in. w wydatkach na edukację (o 17,0%), użytkowanie mieszkania i nośniki energii (o 12,6%) oraz transport (6,7%). Wzrosły natomiast wydatki w grupie restauracje i hotele (o 57,6%), wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (o 10,6%) oraz odzież i obuwie (o 2,7%).

TABL.3. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	
	w złotych			2013 = 100
O G Ó Ł E M	1023,67	1072,97	1048,79	97,7
W tym towary i usługi konsumpcyjne ^a	964,80	1017,44	1000,30	98,3
w tym:				
Żywność i napoje bezalkoholowe	250,07	257,05	253,52	98,6
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	36,02	29,97	29,66	99,0

a Łącznie z kieszonkowym nieuwzględnionym w podziale według rodzajów wydatków.

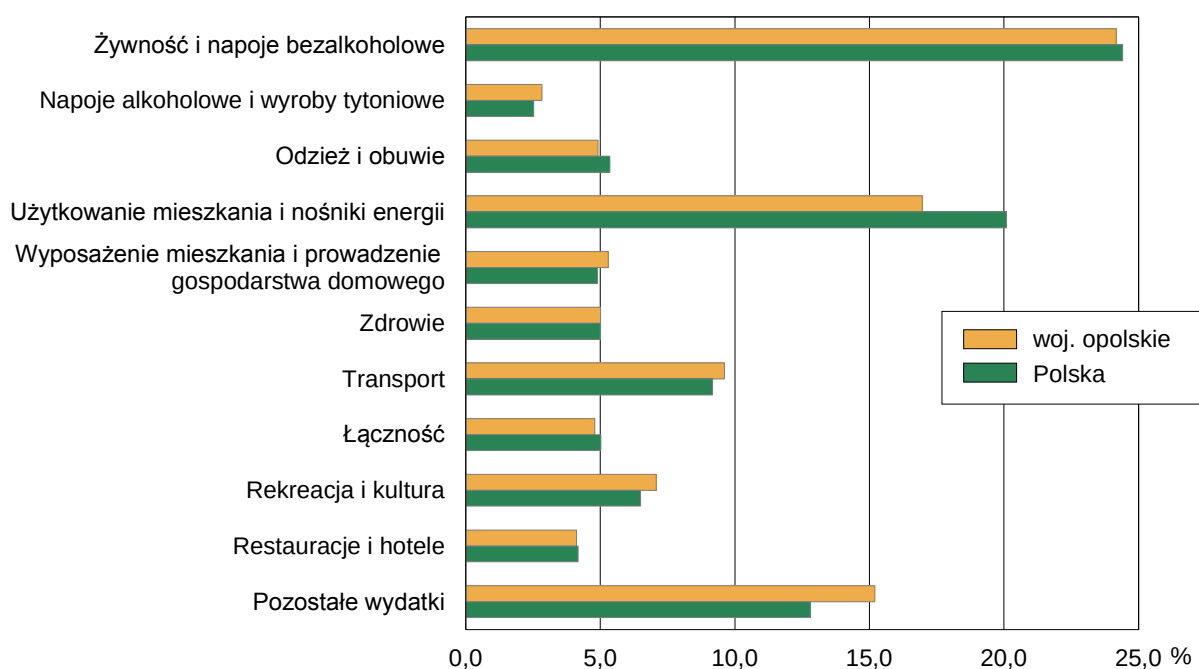
TABL.3. PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2013	2014	
	w złotych			2013 = 100
Odzież i obuwie	51,57	50,11	51,48	102,7
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	176,14	203,51	177,91	87,4
Wypożyczenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	50,82	50,18	55,50	110,6
Zdrowie	44,34	53,48	52,47	98,1
Transport	109,20	108,15 ^b	100,85	93,3
Łączność ^a	40,16	51,34	50,29	98,0
Rekreacja i kultura ^a	85,80	75,16	74,20	98,7

a Wydatki na usługi internetowe ujmowane do 2012 r. w pozycji „Rekreacja i kultura”. b Błąd względny szacunkowy przekracza 10% i wynosi 16,45%.

Struktura przeciętnych miesięcznych wydatków gospodarstw domowych w województwie nie odbiegała znacząco od struktury tych wydatków w kraju. Największą różnicę zaobserwowano w opłatach z tytułu użytkowania mieszkania i korzystania z nośników energii (udział w województwie był niższy niż średnio w kraju o 3,1 p. proc.). Wyższy natomiast od średniej krajowej był m.in. udział wydatków na rekreację i kulturę (o 0,6 p. proc.), transport oraz wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (po 0,4 p. proc.).

STRUKTURA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYDATKÓW NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2014 R.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych wskazują na systematyczny spadek w ciągu ostatnich lat przeciętnego miesięcznego spożycia większości podstawowych artykułów żywnościowych. Wpływ na wielkość spożycia ma wiele czynników, są to przede wszystkim: źródło utrzymania gospodarstwa domowego, dochody, skład osobowy, wiek, miejsce zamieszkania, zawód wykonywany, tradycje i przyzwyczajenia jak również dostępność artykułów.

TABL. 4. **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

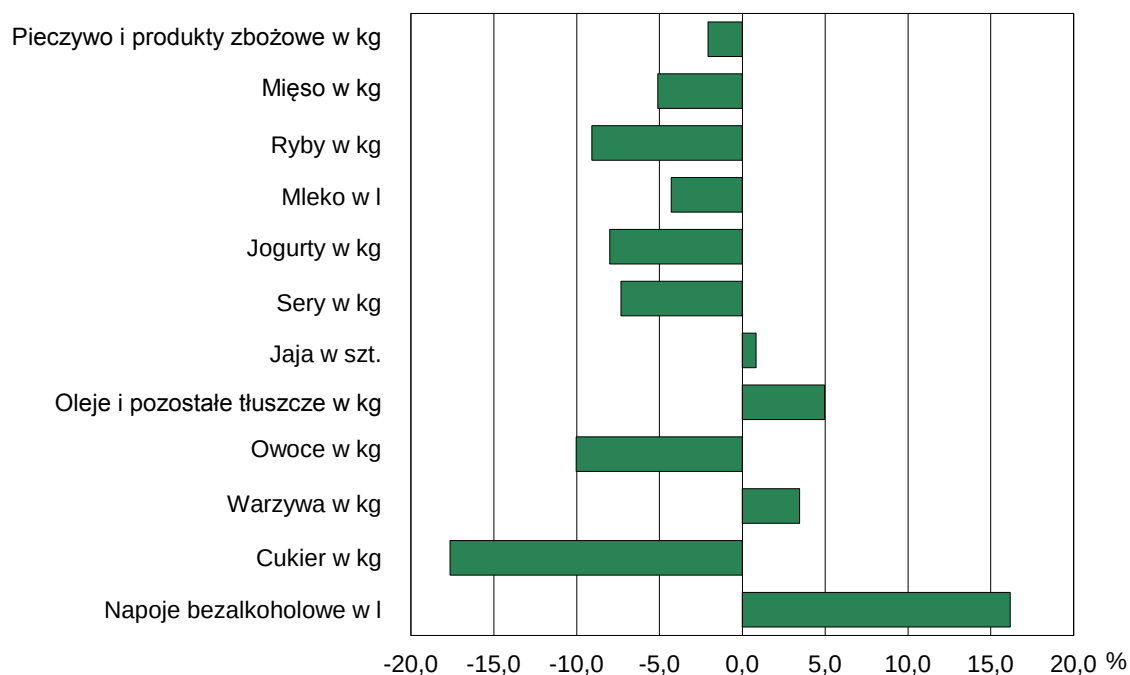
WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo opolskie		Polska
	2013	2014	
Pieczywo i produkty zbożowe w kg	6,33	6,13	6,26
w tym pieczywo	4,25	4,08	3,94
Mięso w kg	5,01	5,02	5,29
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne	1,96	1,93	2,03
Ryby ^a w kg	0,30	0,30	0,33
Mleko ^b w l	3,22	3,12	3,26
Jogurty w kg	0,48	0,46	0,50
Sery w kg	0,75	0,76	0,82
Jaja w szt.	11,65	12,12	12,02
Oleje i pozostałe tłuszcze w kg	1,28	1,27	1,21
w tym masło	0,26	0,26	0,25
Owoce ^c w kg	3,10	3,23	3,59
Warzywa w kg	9,54	9,30	8,99
w tym ziemniaki	4,64	4,12	3,92
Cukier w kg	0,95	0,98	1,19
Napoje bezalkoholowe w l	3,84	3,95	3,40

a Bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmazeryjnych i panierowanych. b Bez zagęszczonego i w proszku. c Uwzględniono nasiona i pestki jadalne.

W 2014 r. w porównaniu z rokiem poprzednim zmalało spożycie m.in. ziemniaków (o 11,2%), jogurtów (o 4,2%), pieczywa (o 4,0%) oraz mleka (o 3,1%) Wzrosło natomiast spożycie owoców (o 4,2%), jaj (o 4,0%) i cukru (o 3,2%).

ZMIANY PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO SPOŻYCIA WYBRANYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH W 2014 R.

Polska = 100

W analizowanym okresie przeciętne miesięczne spożycie w województwie było niższe od konsumpcji w kraju m.in. w przypadku cukru (o 17,6%), owoców (o 10,0%), ryb (o 9,1%), jogurtów (o 8,0%) oraz serów (o 7,3%). Większe natomiast spożycie niż średnio w kraju odnotowano dla napojów bezalkoholowych (o 16,2%), olejów i pozostałych tłuszczów (o 5,0%), warzyw (o 3,4%) oraz jaj (o 0,8%).

Badanie budżetów gospodarstw domowych dostarcza również informacji o wyposażeniu gospodarstwa w dobra trwałego użytkowania. Zróżnicowanie wyposażenia gospodarstw w przedmioty trwałego użytkowania zależy w dużym stopniu od sytuacji materialnej gospodarstwa, jak również od potrzeby posiadania danego sprzętu, czy miejsca zamieszkania.

TABL.5. **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo opolskie		Polska
	2013	2014	
	w % ogółu gospodarstw domowych		
Chłodziarka	99,5	99,1	98,4
Zamrażarka	27,2	27,6	24,6
Automat pralniczy	96,0	96,6	94,0
Zmywarka do naczyń	30,7	32,9	24,7
Kuchenka mikrofalowa	62,0	62,7	56,9
Samochód osobowy	62,6	64,8	62,0
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	28,1	25,4	31,9
Odbiornik telewizyjny	98,2	96,8	96,7
Odtwarzacz DVD	49,1	40,7	40,7
Telefon komórkowy	90,9	91,3	94,4
Zestaw kina domowego	14,0	13,6	13,6
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	67,6	65,4	65,9
Aparat fotograficzny cyfrowy	50,3	49,7	50,6
Komputer osobisty	69,1	69,5	73,1
w tym z dostępem do Internetu	66,5	66,7	71,2
w tym z dostępem szerokopasmowym	65,0	66,4	58,9
Drukarka	36,6	36,0	35,6

a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

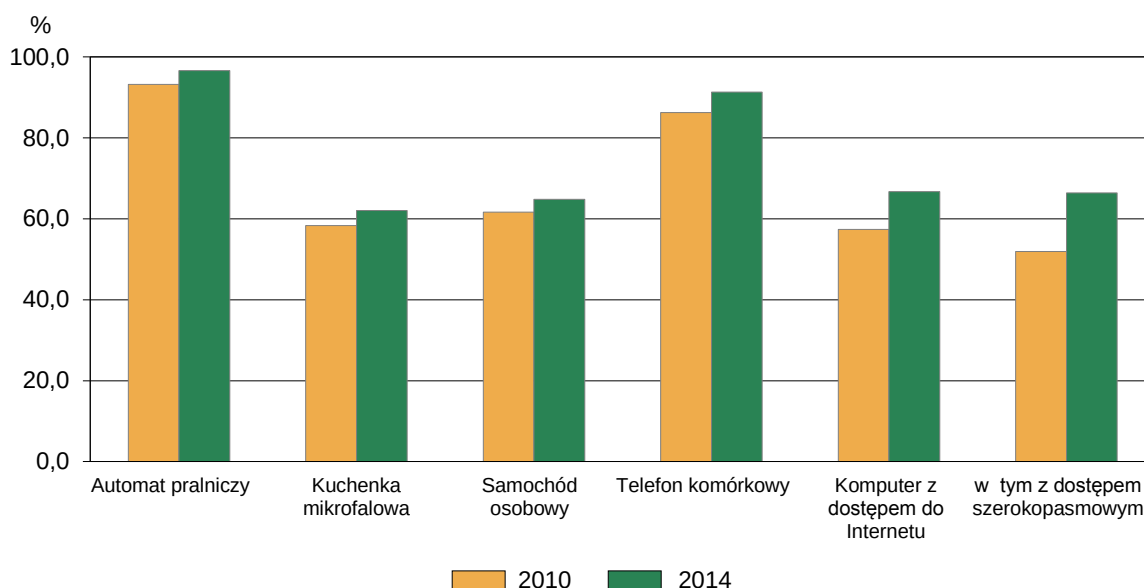
Analizując wyniki przeprowadzonego w 2014 r. badania budżetów gospodarstw domowych można stwierdzić, że powszechnie już występującymi dobrami, uważanymi za niezbędne do funkcjonowania gospodarstwa, były chłodziarki i automaty pralnicze oraz dobra wspomagające, tj. odbiorniki telewizyjne i telefony komórkowe. Ponad połowa gospodarstw posiadała komputer, urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej, samochód osobowy i kuchenkę mikrofalową.

Nastąpiła dalsza poprawa wyposażenia gospodarstw w urządzenia zaawansowane technologicznie, przy równoczesnym spadku wyposażenia w urządzenia starszej generacji. Warto podkreślić, że województwo opolskie od kilku lat posiada jeden z najwyższych w kraju wskaźnik dostępu do Internetu szerokopasmowego – 66,4% ogółu gospodarstw.

W 2014 r. w porównaniu z poprzednim rokiem największy przyrost udziału odnotowano w odniesieniu do gospodarstw domowych posiadających samochód osobowy, zmywarkę do naczyń (po 2,2 p. proc.) oraz komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu (o 1,4 p. proc.).

W odniesieniu do 2010 r. najbardziej wzrósł udział gospodarstw posiadających komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu (o 14,5 p. proc.), zmywarkę do naczyń (o 10,1 p. proc.) i telefon komórkowy (o 5,1 p. proc.).

GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a
(w % ogółu gospodarstw domowych)

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

Spadek odsetka gospodarstw w 2014 r. w skali roku wystąpił w przypadku wyposażenia w odtwarzacz DVD (o 8,4 p. proc.), wieżę (o 2,7 p. proc.) oraz urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej (o 2,2 p. proc.). Również w stosunku do 2010 r. najbardziej zmniejszył się udział wymienionych dóbr (odpowiednio: o 13,9 p. proc., o 13,6 p. proc. i o 10,0 p. proc.).

W 2014 r. w województwie w relacji do średniej krajowej lepszy był stopień wyposażenia gospodarstw m.in. w zmywarkę do naczyń (udział większy o 8,2 p. proc), komputer z szerokopasmowym dostępem do Internetu (o 7,5 p. proc) oraz kuchenkę mikrofalową (o 5,8 p. proc.).

Na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych dokonano również oceny poziomu ubóstwa ekonomicznego. Czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej osób w gospodarstwie domowym jest miejsce zajmowane na rynku pracy. Ubóstwem zagrożone są przede wszystkim osoby bezrobotne i ich rodziny. Większa liczba osób bezrobotnych w gospodarstwie domowym, wielodzietność, niepełnosprawność, znacząco zwiększają ryzyko ubóstwa skrajnego.

W 2014 r. w porównaniu z poprzednim rokiem w województwie opolskim odnotowano zmiany w zasięgu ubóstwa ekonomicznego polegające na spadku stopy ubóstwa relatywnego i ustawowego oraz wzroście stopy ubóstwa skrajnego. Stopy ubóstwa relatywnego i ustawowego wynosiły odpowiednio: 14,0% i 10,5%, co oznaczało spadek o 2,1 p. proc. i o 1,2 p. proc. Odsetek osób

skrajnie ubogich wynosił 8,0% i wzrost o 1,9 p. proc. W odniesieniu do 2010 r. zasięg ubóstwa ustawowego, skrajnego i relatywnego wzrósł odpowiednio: o 5,9 p. proc., o 4,4 p. proc. i o 0,2 p. proc.

TABL.6. **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo opolskie			Polska		
	2010	2013	2014	2010	2013	2014
Osoby – w % ogółu osób w gospodarstwach – o wydatkach poniżej:						
relatywnej granicy ubóstwa	13,8	16,1	14,0	17,4	16,2	16,2
„ustawowej” granicy ubóstwa	4,6	11,7	10,5	7,4	12,8	12,2
granicy ubóstwa skrajnego (minimum egzystencji)	3,6	6,1	8,0	5,8	7,4	7,4

W kraju, w stosunku do 2013 r. nie odnotowano istotnych zmian w zasięgu ubóstwa ekonomicznego. Stopy ubóstwa skrajnego i relatywnego pozostały na tym samym poziomie, tj. 7,4% i 16,2%, natomiast zasięg ubóstwa ustawowego wyniósł 12,2% i obniżył się o 0,6 p. proc.

Należy podkreślić, że duże zróżnicowanie zasięgu ubóstwa wystąpiło w przekroju terytorialnym według województw. Dla przykładu poziom ubóstwa skrajnego mieścił się w przedziale od 4,7% w województwie śląskim do 14,8% w warmińsko-mazurskim.

ZAGROŻENI UBÓSTWEM WEDŁUG POSZCZEGÓLNYCH GRANIC UBÓSTWA

